

SECCIÓ D'ESTUDIS SOCIALS

CONFERÈNCIA DE JOAN SALAS ANTÓN

El dia 10 d'abril tingué lloc en el Teatre Bartrina l'anunciada conferència de don Joan Salas Antón, sobre *Cooperativisme*, segona de la tanda organitzada per la Secció d'Estudis Socials.

Presentà al conferenciant el president de la Secció, nostre company En Josep Recasens, qui digué que el senyor Salas Antón era un dels homes especialitzats en la propagació del cooperativisme, qual tema coneixia profundament per haver sigut una de les seves principals preocupacions.

El conferenciant començà agraïnt a la Secció organitzadora el seu interès pel cooperativisme, la transcendència del qual, diu, es desconeix a Espanya.

Diu que els nostres obrers sols es preocupen de les coses sorolloses, però no presten atenció a aquestes tasques quietes i sense estridències, que són, en definitiva, les que han de transformar al món.

Compara l'economia actual de la producció i del canvi amb la d'èpoques pretèrites. Abans, els artesans, produïen per a satisfer necessitats. Ara es produeix per obtenir beneficis. Aquesta revolució industrial va produir-la la màquina de vapor, que al produir en gran quantitat féu necessari la conquesta de nous mercats, i lo que podia ésser un motiu de baratura fou neutralitzat a l'haver de sostenir agents venedors, comissionistes, etc.

La primera manifestació de la idea de cooperació es manifestà a Anglaterra, amb

motiu d'una vaga de teixidors de franela, en temps en què exercien gran influència en aquell país les idees d'un home intel·ligent i generós, Robert Owen.

Ningú podia sospitar, — prossegueix — que l'acte d'aquell grup de treballadors humils, que adoptaren el nom simbòlic de *descobridors*, tingués l'alta transcendència d'avui, doncs en certs països la cooperació pot dir-se que abarca tots els sectors de les classes treballadores.

Seguidament presenta una col·lecció de projeccions, que demostren gràficament i amb dades exactes, els formidables progressos que el cooperativisme ha realitzat arreu del món, en particular a Anglaterra.

Davant la sumptuositat dels edificis que actualment poseeixen els cooperadors anglesos, qual confort envejarien les mateixes entitats de les nostres classes adinerades, queda demostrat que l'exercici de la cooperació aristocratitza a les classes humils, qual aristocratització han de perseguir els treballadors, elevant-se al nivell de les classes altes, i no que aquestes descendeixin al nivell de les humils. Arrel d'això, sosté que fou una greu equivocació dels comunistes russos l'haver incendiat els vagons de primera, quan lo més lògic era que es cremessin els de tercera.

El conferenciant segueix explicant i comentant lo que mostra la pantalla, que, demés de donar idea dels progressos asso-

lits pel cooperativisme a Anglaterra, mostra dades del creixement assolit a França, Itàlia i Suïssa, i, finalment, presenta una de les millors manifestacions del cooperativisme a Catalunya, la dels rajolers de Barcelona, encarint la necessitat de què tothom,

particularment els treballadors, es preocupin de practicar la cooperació, que és una arma que pot redimir-los i crear un món nou.

Al final de la seva dissertació, el senyor Salas Antòn fou molt aplaudit.

CONFERÈNCIA D'EN M. SERRA MORET

Davant de selecta concurrència, el dia 24 d'abril explicà una notable conferència En M. Serra Moret, desenrotllant el tema: *Lo essencial i lo accessori dels Programes. Fonaments de un ideari polític-social.*

Féu la presentació en breus paraules d'elogi el president de la Secció, nostre company En Josep Recasens.

La dissertació del Sr. Serra Moret fou una meravella d'estil, de substància i de profunditat. És tasca un xic difícil donar un extracte de la riquesa de conceptes emesos, ja que forçosament ha de resultar deficient davant la fluïdesa de paraula i de pensament de què féu gala el distingit conferenciant.

Després d'agraïr les paraules d'elogi, digué que no pretenia convèncer a ningú, ja que el seu parlament seria només la continuació dels seus soliloquis, dels quals sorgien les seves idees i creències.

Explica que, d'infant, era un fervent catòlic. Tot l'ambient que el rodejava l'induïa a abraçar el catolicisme, i s'entregà tant a aquelles idees que fins creu haver sentit l'èxtasi religiós.

El dubte — prossegueix — nasqué quan aquestes idees, aferrades fortament en el meu esperit, tingueren que portar-se a terreny polèmic. Mentre només intervenia la intuïció pura, el sentiment, l'esperit, era un fervent creient. Quan calgué trobar un fonament polèmic en aquelles idees, va sentir-se que es feia un gran buit, quelcom negatiu. Aleshores demanà ajuda als llibres, i aquests, lo que li oferiren, fou la negació rotunda de les seves creències.

Aquest procés ideològic han seguit per-

sonalitats il·lustres d'Europa, si bé els més remarcables senyalen una ruta inversa, ja que d'ideologies radicals s'han convertit en paladins de la reacció. Diu que, mentre no es demostrï que aquests homes al convertir-se a altres ideologies ho fan moguts per estímuls materials i concupiscents, han de merèixer el respecte de llurs consemblants. Cita a Millerand, que de campió del Socialisme s'ha convertit en el més ferm puntal de la república burgesa; a Briand, Branting, Thomas i altres, tots els quals han sofert una trajectòria semblant.

Un procés semblant segueixen totes les doctrines. Mentre es mantenen en pura abstracció, mentre parlen solament a l'esperit, tenen una positiva virtualitat, una atracció vers totes les sensibilitats educades. Quan aquestes doctrines adquireixen un contingut material en forma de normes, lleis, programes, sorgeix l'inevitable fracàs.

Sosté que, des d'aquest punt d'obrir, són preferibles les doctrines dels utopistes, dels precursors, a les de Marx, que al formular el programa científic del Socialisme li llevava l'encant espiritual que els esperits cultivats trobaven en els primers.

Diu que el seu gran anhel es que resorgeixi la personalitat humana, fins que ella domini a l'Història, vencent a l'imperi de la materialitat. Necessitem que resorgeixi l'Home, que en cada personalitat naixi l'anticrist.

Afegeix que tots els programes d'Economia política, en volguer pendre estat en la realitat pràctica, fracassen irremissiblement. Ruskin, abans de néixer els programes socials, ja es reia d'ells, profetitzant les pug-